

Seminarium w zakresie lotnictwa ogólnego COS Spała 1-3 kwietnia 2025 r.

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

WPROWADZENIE

Decyzja ED 2025/002/R

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2076
z dnia 24 lipca 2024 r

Zmiany w AMC i GM do rozporządzeń (UE) nr 1178/2011

Cel prezentacji: Przedstawienie najważniejszych zmian w AMC do rozporządzenia 1178/2011 oraz ich wpływu na szkolenie pilotów.

Agenda: Przegląd kluczowych zmian, wpływ na szkolenie pilotów, wnioski.

WPROWADZENIE

Decyzja ED 2025/002/R

AMC & GM do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 – wyd.1, zm.1

AMC & GM do części FCL – wyd. 1, zm. 13

AMC i GM do części ARA – wyd. 1, zm. 13

AMC i GM do części ORA – wyd. 1, zm. 8

AMC & GM do części DTO – wyd. 1, zm. 2

AMC i GM do części ORO – wyd. 2, zm. 26

KLUCZOWE ZMIANY w AMC i GM

AMC i GM do Part-FCL – wyd. 1, zm. 13

GM1 FCL.010 Definicje

Dodano pkt 3a i 3b w brzmieniu

3a. „samolot complex” oznacza samolot, który spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- 1) jego maksymalna certyfikowana masa startowa przekracza 5 700 kg;
- 2) Jest certyfikowany dla maksymalnej liczby miejsc pasażerskich powyżej 19;
- 3) certyfikowany do operacji z załogą składającą się z co najmniej 2 pilotów;
- 4) jest wyposażony w s-k turbodrzutowy(we) lub więcej niż jeden s-k turbośmigłowy;

KLUCZOWE ZMIANY w AMC i GM

AMC i GM do Part-FCL – wyd. 1, zm. 3

GM1 FCL.010 Definicje

3b. „śmigłowiec complex” oznacza śmigłowiec, który spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- 1) jego maksymalna certyfikowana masa startowa przekracza 3 175 kg;
- 2) jest certyfikowany dla maksymalnej liczby miejsc pasażerskich powyżej dziewięciu, lub
- 3) jest certyfikowany do wykonywania operacji z załogą składającą się z co najmniej dwóch pilotów

W art. 2 rozporządzenia 1178/2011, dodano pkt. 8c i 8d

8c)

„Samolot SEP” oznacza samolot jednosilnikowy z załogą jednoosobową, dla którego nie jest wymagane uprawnienie na typ i którego jedyna centralna jednostka napędowa jest obsługiwana za pomocą jednego sterownika ciągu i napędzana którymkolwiek z następujących typów silników:

- a) silnik tłokowy;
- b) układ silnika napędzany energią elektryczną, który, jeżeli tak określono w wyniku procesu certyfikacji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 748/2012, może składać się z więcej niż jednego silnika elektrycznego;
- c) hybrydowy układ silnika składający się z silników tłokowych i elektrycznych, jeżeli tak określono w wyniku procesu certyfikacji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 748/201.

8d)

„Śmigłowiec SEP” oznacza śmigłowiec jednosilnikowy z załogą jednoosobową napędzany silnikiem tłokowym;”

KLUCZOWE ZMIANY w AMC i GM

AMC i GM do Part-FCL – wyd. 1, zm. 13

Artykuł 4h Środki przejściowe dla posiadaczy uprawnień do wykonywania lotów w terenie górzystym:

Posiadacz uprawnienia do wykonywania lotów w terenie górzystym, wydanych przed dniem 13 sierpnia 2024 r. z datą wygaśnięcia zatwierdzoną zgodnie z pkt FCL.815 załącznika I, aby dalej korzystać ze swoich przywilejów po tej dacie podejmuje następujące kroki:

- a) właściwy organ ponownie wydał licencję z uprawnieniem do wykonywania lotów w terenie górzystym bez daty ważności;
- b) spełniają wymogi pkt FCL.815 lit. d) załącznika I, chyba że w ciągu poprzednich dwóch lat przedłużyli swoje uprawnienia do wykonywania lotów w terenie górzystym zgodnie z pkt FCL.815 lit. e) załącznika I mającym zastosowanie do dnia 12 sierpnia 2024 r.

Kluczowe zmiany w załączniku I (Part-FCL) do rozporządzenia (UE) nr 1178/2011 i AMC i GM do Part-FCL.

FCL.015 Wnioskowanie o wydanie licencji, uprawnień i certyfikatów oraz ich wydawanie, przedłużanie i wznowianie

e) Posiadacz licencji wydanej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika (Part-FCL) może zwrócić się do właściwego organu wyznaczonego przez inne państwo członkowskie o zmianę właściwego organu w odniesieniu do wszystkich posiadanych licencji, jak określono w lit. d). Posiadacz orzeczenia lekarskiego wydanego zgodnie z załącznikiem IV (część MED), który nie posiada jeszcze licencji pilota, jest uprawniony do złożenia wniosku o zmianę właściwego organu w odniesieniu do całej dokumentacji medycznej prowadzonej przez właściwy organ.

AMC1 FCL.015 Wnioskowanie o licencje, uprawnienia i certyfikaty oraz ich wydawanie

FCL.020 Uczeń-pilot

- b) nie może wykonywać samodzielnych lotów, chyba że spełnia następujące warunki:
- 1) został do tego upoważniony przez instruktora lotniczego i jest przez niego nadzorowany;
 - 2) przed otrzymaniem upoważnienia określonego w pkt 1 uzyskał kompetencje do bezpiecznej eksploatacji danego statku powietrznego podczas planowanego samodzielnego lotu.

GM1 FCL.020(a) Student pilot

Uczeń-pilot, który odbywa szkolenie na klasie samolotu SEP z określonym typem silnika (określonym w art. 2 ust. 8c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011), powinien być upoważniony zgodnie z pkt FCL.020 lit. a) do wykonywania niezbędnych lotów samodzielnych w wariacie SEP z innym typem silnika dopiero po uzyskaniu kompetencji do bezpiecznej eksploatacji takich wariantów SEP.

FCL.025 Egzaminy z wiedzy teoretycznej poprzedzające wydanie licencji i uprawnień.

FCL.025 lit.b)

4. Jeżeli osoba ubiegająca się o wydanie licencji pilota lekkich statków powietrznych (LAPL), licencji pilota turystycznego (PPL) lub podstawowego uprawnienia do wykonywania lotów według wskazań przyrządów (BIR) nie zaliczy jednego z testów wiedzy teoretycznej w czterech podejściach, bądź jeżeli nie zaliczy wszystkich testów w okresie, o którym mowa w lit. b) pkt 2, musi ponownie przystąpić do całego zestawu testów egzaminacyjnych z wiedzy teoretycznej.
5. Przed ponownym przystąpieniem do całego zestawu testów egzaminacyjnych z wiedzy teoretycznej osoba wnioskująca musi przejść dodatkowe szkolenie w DTO lub ATO. Poziom i zakres potrzebnego szkolenia jest ustalany przez DTO lub ATO w oparciu o potrzeby osoby wnioskującej.”

AMC1 FCL.025(a) Egzaminy z wiedzy teoretycznej poprzedzające wydanie licencji i uprawnień

ATO lub DTO powinny wydać rekomendację zgodnie z pkt FCL.025 lit. a) ppkt 2 bez zbędnej zwłoki, po tym jak kandydat ukończył odpowiednią część szkolenia teoretycznego na zadowalającym poziomie.

FCL.045 Obowiązek noszenia i okazywania dokumentów

d) Uczeń-pilot musi mieć również przy sobie potwierdzenia wszystkich upoważnień do wykonywania samodzielnych lotów nawigacyjnych wymaganych na mocy pkt FCL.020 lit. a) pkt 1.

FCL.035 lit. b) dodaje się pkt 6 w brzmieniu

6) Jeżeli dodatek 1 obejmuje zaliczenie przedmiotu „łączność”, zastosowanie mają wszystkie poniższe zasady:

- i. szkolenie i egzamin z tego przedmiotu zalicza się tylko wtedy, gdy kandydat, podczas poprzednich egzaminów z wiedzy teoretycznej zgodnie z załącznikiem VI pkt ARA.FCL.300, ukończył przedmiot „łączność” lub oba przedmioty: „łączność VFR” i „łączność IFR”;
- ii. kandydaci, którzy ukończyli tylko przedmiot „łączność VFR” albo tylko przedmiot „łączność IFR”, muszą ukończyć szkolenie teoretyczne z przedmiotu „łączność”, którego czas trwania może zostać skrócony na podstawie oceny kandydatów dokonanej przez ATO. W przypadku kandydatów, którzy ukończyli przedmiot „łączność VFR”, aspekty związane wyłącznie z łącznością VFR można ograniczyć. W przypadku kandydatów, którzy ukończyli przedmiot „łączność IFR”, aspekty związane wyłącznie z komunikacją VFR można ograniczyć. W każdym przypadku kandydaci zdają egzamin z wiedzy teoretycznej z przedmiotu „łączność”

FCL.115 LAPL – szkolenie

a) Osoba ubiegająca się o licencję LAPL musi ukończyć szkolenie w DTO lub ATO. Szkolenie to obejmuje:

- 1) szkolenie z wiedzy teoretycznej oraz szkolenie w locie, odpowiednie do przywilejów licencji LAPL, o którą ubiega się dana osoba;
- 1) dodatkowo w przypadku licencji LAPL(H) obowiązkowe elementy szkolenia na odpowiedni typ śmigłowca, określone w danych dotyczących zgodności operacyjnej ustalonych zgodnie z załącznikiem I (część 21) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012.

FCL.115 LAPL – szkolenie

- b) Szkolenie z wiedzy teoretycznej i szkolenie w locie można ukończyć w DTO lub ATO innej niż ta, w której kandydat rozpoczął szkolenie.
- c) W przypadku szkolenia w zakresie uprawnień na klasę samolotów wodnych SEP uwzględnia się elementy sekcji B (wymogi szczegółowe dotyczące kategorii samolotu) pkt 7 (uprawnienia na klasę – samoloty wodne) dodatku 9.
- d) Osoba ubiegająca się o licencję LAPL może uzyskać zaliczenie za poprzednie szkolenie PPL, które odbyła zgodnie z podczęścią C na tej samej kategorii statku powietrznego, na podstawie oceny kandydata dokonanej przez ATO lub DTO odpowiedzialny za szkolenie LAPL. W każdym przypadku kandydat musi spełnić wymagania dotyczące doświadczenia określone w pkt FCL.110.A lit. a) lub FCL.110.H lit. a), stosownie do przypadku.”;

FCL.105.A lit. a)

a) Przywileje

Posiadacz licencji samolotowej LAPL ma przywileje do wykonywania czynności pilota dowódcy lądowych samolotów SEP, wodnych samolotów SEP lub motoszybowców turystycznych o maksymalnej poświadczonej masie startowej 2 000 kg lub mniej, przewożących maksymalnie trzech pasażerów, czyli, że na pokładzie statku powietrznego nigdy nie znajdują się więcej niż cztery osoby.

AMC1 FCL.115; FCL.120 LAPL – szkolenie i egzamin z wiedzy teoretycznej:

Programy szkolenia i egzaminu z wiedzy teoretycznej do licencji PPL(A) i PPL(H) w AMC1 FCL.210; FCL.215 należy stosować odpowiednio dla licencji LAPL(A) i LAPL(H).

FCL.110.A lit. c) Wymagane doświadczenie i zaliczenia

- c) Zaliczanie Kandydat posiadający wcześniejsze doświadczenie jako PIC może uzyskać zaliczenie tego doświadczenia na poczet wymagań określonych w lit. a) pod następującymi warunkami:
- 1) decyzja o zakresie takiego zaliczenia jest podejmowana przez DTO lub ATO, w której pilot ten przechodzi szkolenie, na podstawie wstępnego lotu sprawdzającego, jednakże w żadnym przypadku takie zaliczenie nie może:
 - i. wynieść więcej niż całkowity czas lotu w charakterze pilota dowódcy;
 - ii. wynieść więcej niż 50 % liczby godzin wymaganej w lit. a);
 - iii. obejmować wymagań określonych w lit. a) pkt 2;
 - 2) można uwzględnić wcześniejsze doświadczenie w charakterze PIC na statkach powietrznych, które podlegają decyzji państwa członkowskiego podjętej zgodnie z art. 2 ust. 8 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE) 2018/1139 lub które wchodzą w zakres załącznika I do tego rozporządzenia, pod warunkiem że dany statek powietrzny odpowiada definicji odpowiedniej kategorii statku powietrznego określonej w niniejszym załączniku (część FCL).”;

FCL.135.A lit. a)

a) Osobie ubiegającej się o LAPL(A) przyznaje się przywileje na tę klasę samolotów lub motoszybowców turystycznych, na której przeprowadzono egzamin praktyczny. W celu rozszerzenia przywilejów na inną klasę posiadacz licencji LAPL(A) musi zaliczyć na tej innej klasie wszystkie poniższe:

- 1) 3 godziny szkolenia w locie, w tym:
 - i. 10 startów i lądowań z instruktorem;
 - ii. 10 samodzielnych startów i lądowań pod nadzorem;
- 2) egzamin praktyczny mający wykazać odpowiedni poziom umiejętności praktycznych na nowej klasie statku powietrznego. W trakcie tego egzaminu kandydat musi również zademonstrować egzaminatorowi, że posiada odpowiednią wiedzę o tej klasie statku powietrznego w zakresie następujących przedmiotów:
 - i. procedury operacyjne;
 - ii. osiągi i planowanie lotu;
 - iii. ogólna wiedza o statku powietrznym.

FCL.135.A lit. b)

b) W celu rozszerzenia swoich przywilejów na inny wariant w ramach danej klasy pilot przechodzi szkolenie w różnicach lub szkolenie zapoznawcze. Szkolenie w różnicach zostaje wpisane do książki lotów pilota lub do równoważnego dokumentu i potwierdzone podpisem instruktora. Przy rozszerzaniu przywilejów na klasę samolotów SEP o wariant z innym typem silnika, o którym mowa w art. 2 pkt 8c, szkolenie w różnicach obejmuje szkolenie w locie z instruktorem i szkolenie teoretyczne, które w odniesieniu do tego innego typu silnika i powiązanych systemów powietrznych obejmuje co najmniej wszystkie następujące przedmioty:

- 1) procedury operacyjne;
- 2) osiągi i planowanie lotu;
- 3) ogólna wiedza o statku powietrznym.”

AMC1 FCL.135.A lit. b) szkolenie w różnicach na warianty w klasie samolotów SEP z układem silnika elektrycznego.

W odniesieniu do wariantów w klasie samolotów SEP z silnikiem elektrycznym, szkolenie w zakresie różnic powinno być zgodne z treścią AMC1 FCL.710 lit. a).

FCL.140.A LAPL(A) — wymagania dotyczące bieżącej praktyki

a) Posiadacze licencji LAPL(A) mogą korzystać z wynikających z niej uprawnień, tylko jeżeli spełnili którykolwiek z poniższych warunków, w okresie ostatnich 2 lat, jako pilot samolotu lub motoszybowca turystycznego:

- 1) wykonali co najmniej 12 godzin czasu lotu jako PIC lub w locie z instruktorem bądź samodzielnie pod nadzorem instruktora, w tym:
 - i. 12 startów i lądowań;
 - ii. w sposób wymagany przez instruktora szkolenie odświeżające trwające co najmniej 1 godzinę całkowitego czasu lotu z instruktorem, który wybiera te ćwiczenia w locie, które umożliwiają kandydatowi odświeżenie jego kompetencji w zakresie bezpiecznej eksploatacji statku powietrznego oraz stosowania procedur przewidzianych w warunkach normalnych, anormalnych i awaryjnych;

FCL.140.A LAPL(A) — wymagania dotyczące bieżącej praktyki

- c) Posiadacze licencji LAPL(A) z przywilejami na samoloty SEP, którzy zgodnie z pkt FCL.135.A lit. b) rozszerzyli swoje przywileje na wariant z innym typem silnika, o którym mowa w art. 2 pkt 8c, jeżeli nie wykonali lotu na tym wariantcie w ciągu ostatnich 2 lat, przed korzystaniem z przywilejów związanych z tym wariantem, muszą spełnić jeden z poniższych warunków:
- 1) przejść dalsze szkolenie w różnicach zgodnie z pkt FCL.135.A lit. b);
 - 2) przejść kontrolę umiejętności;
 - 3) przejść szkolenie odświeżające zgodnie z pkt FCL.140.A lit. a) pkt 1 ppkt (ii),
- d) Loty z instruktorem, loty pod nadzorem, o których mowa w lit. a) pkt 1 formuła wprowadzająca, szkolenie odświeżające, o którym mowa w lit. a) pkt 1 ppkt (ii) i lit. c) pkt 3, oraz kontrola umiejętności, o której mowa w lit. a) pkt 2 i lit. c) pkt 2, zostają wpisane do książki lotów pilota lub do równoważnego dokumentu i potwierdzone podpisem instruktora lub egzaminatora, stosownie do przypadku.”;

GM1 FCL.140.A LAPL(A) — wymagania dotyczące bieżącej praktyki

Zaleca się, aby odprawa przed lotem przed szkoleniem odświeżającym lub kontrolą umiejętności zgodnie z pkt FCL.140.A z pilotem, instruktorem lub egzaminatorem, stosownie do przypadku, obejmowała elementy mające na celu podniesienie świadomości pilota w zakresie bezpieczeństwa w odniesieniu do bezpiecznego lotu samolotami lub motoszybowcami turystycznymi (w zależności od przypadku), jak określono w GM2 FCL.740.A

FCL.110.H LAPL(H) — wymagane doświadczenie i zaliczenia

FCL.110.H lit. b)

Zaliczanie Kandydat posiadający wcześniejsze doświadczenie jako PIC może uzyskać zaliczenie tego doświadczenia na poczet wymagań określonych w lit.

a) pod następującymi warunkami:

- 1) decyzja o zakresie takiego zaliczenia jest podejmowana przez DTO lub ATO, w której pilot ten przechodzi szkolenie, na podstawie wstępnego lotu sprawdzającego, jednakże w żadnym przypadku takie zaliczenie nie może:
 - i. wynieść więcej niż całkowity czas lotu w charakterze PIC;
 - ii. wynieść więcej niż 50 % liczby godzin wymaganej w lit. a);
 - iii. obejmować wymagań określonych w lit. a) pkt 2;
- 2) można uwzględnić wcześniejsze doświadczenie w charakterze PIC na statkach powietrznych, które podlegają decyzji państwa członkowskiego podjętej zgodnie z art. 2 ust. 8 lit. b) rozporządzenia (UE) 2018/1139 lub które wchodzą w zakres załącznika I do tego rozporządzenia, pod warunkiem że dany statek powietrzny odpowiada definicji kategorii „śmigłowce” zgodnie z niniejszym załącznikiem (część FCL).

FCL.135.H rozszerzenie uprawnień na inny typ lub wariant śmigłowca

FCL.135.H lit. a)

- a) Osobie ubiegającej się o licencję LAPL(H) przyznaje się przywileje na ten typ śmigłowca, na którym przeprowadzono egzamin praktyczny. Aby rozszerzyć swoje przywileje na inny typ śmigłowca, posiadacz licencji LAPL(H) musi wykonać, na tym innym typie, wszystkie poniższe pkt:
- 1) o ile w danych dotyczących zgodności operacyjnej ustalonych zgodnie z załącznikiem I (część 21) do rozporządzenia (UE) nr 748/2012 nie określono inaczej, co najmniej 5 godzin szkolenia w locie, w tym:
 - i. 15 startów, podejść do lądowania i lądowań z instruktorem;
 - ii. 15 samodzielnych startów, podejść do lądowania i lądowań pod nadzorem;

FCL.135.H rozszerzenie uprawnień na inny typ lub wariant śmigłowca

FCL.135.H lit. a)

- a) Osobie ubiegającej się o licencję LAPL(H) przyznaje się przywileje na ten typ śmigłowca, na którym przeprowadzono egzamin praktyczny. Aby rozszerzyć swoje przywileje na inny typ śmigłowca, posiadacz licencji LAPL(H) musi wykonać, na tym innym typie, wszystkie poniższe pkt:
- 2) egzamin praktyczny w celu wykazania się poziomem umiejętności praktycznych odpowiednim na nowym typie śmigłowca. W trakcie tego egzaminu kandydat musi również zademonstrować egzaminatorowi, że posiada odpowiednią wiedzę teoretyczną o tym typie śmigłowca w zakresie następujących przedmiotów:
- i. procedury operacyjne,
 - ii. osiągi i planowanie lotu,
 - iii. ogólna wiedza o statku powietrznym.

FCL.135.H rozszerzenie uprawnień na inny typ lub wariant śmigłowca

FCL.135.H lit. b)

b) Przed uzyskaniem przez posiadacza licencji LAPL(H) możliwości korzystania z wynikających z niej przywilejów na innym wariantcie śmigłowca niż ten użyty do przeprowadzenia egzaminu praktycznego, pilot przystępuje do szkolenia w różnicach lub szkolenia zapoznawczego, zgodnie z danymi dotyczącymi zgodności operacyjnej ustalonymi zgodnie z załącznikiem I (część 21) do rozporządzenia (UE) nr 748/2012. Szkolenie w różnicach zostaje wpisane do książki lotów pilota lub równoważnego dokumentu i potwierdzone podpisem instruktora.”

FCL.140.H LAPL(H) wymagania dotyczące bieżącej praktyki

a) Posiadacz LAPL(H) może korzystać z wynikających z niej przywilejów na określony typ wyłącznie, jeżeli w ciągu ostatnich 12 miesięcy wykonał w odniesieniu do danego typu jeden z następujących wymogów:

1) spełnił oba poniższe wymagania:

- i. wykonał co najmniej 6 godzin czasu lotu na śmigłowcach tego typu jako PIC lub w locie z instruktorem bądź samodzielnie pod nadzorem instruktora, w tym sześć startów, podejść i lądowań;
- ii. odbył w sposób wymagany przez instruktora szkolenie odświeżające trwające co najmniej 1 godzinę całkowitego czasu lotu z instruktorem, który wybiera te ćwiczenia w locie, które umożliwiają kandydatowi odświeżenie jego kompetencji w zakresie bezpiecznej eksploatacji statku powietrznego oraz stosowania procedur przewidzianych w warunkach normalnych, anormalnych i awaryjnych;

2) zaliczył przed egzaminatorem kontrolę umiejętności na konkretnym typie przed ponownym korzystaniem z przywilejów wynikających z jego licencji. Zakres tej kontroli umiejętności opiera się na egzaminie praktycznym na licencję LAPL(H).

FCL.140.H LAPL(H) wymagania dotyczące bieżącej praktyki

- b) Kandydat może podjąć decyzję o ukończeniu szkolenia odświeżającego, o którym mowa w lit. a) pkt 1 ppkt (ii), na statku powietrznym, na FSTD odpowiadającym danemu typowi lub kombinacji obu.
- c) Loty z instruktorem, loty pod nadzorem, o których mowa w lit. a) pkt 1 ppkt (i), szkolenie odświeżające, o którym mowa w lit. a) pkt 1 ppkt (ii), oraz kontrola umiejętności, o której mowa w lit. a) pkt 2, zostają wpisane do książki lotów pilota lub do równoważnego dokumentu i potwierdzone podpisem instruktora lub egzaminatora, stosownie do przypadku.”

GM1 FCL.140.H LAPL(H)

Zaleca się, aby odprawa przed lotem przed szkoleniem odświeżającym lub kontrolą umiejętności zgodnie z pkt FCL.140.H z pilotem, instruktorem lub egzaminatorem, stosownie do przypadku, obejmowała elementy mające na celu podniesienie świadomości pilota w zakresie bezpieczeństwa w odniesieniu do bezpiecznego lotu śmigłowców, jak określono w GM1 FCL.740.H

GM1 FCL.140.H LAPL(H)

Zaleca się, aby odprawa przed lotem przed szkoleniem odświeżającym lub kontrolą umiejętności zgodnie z pkt FCL.140.H z pilotem, instruktorem lub egzaminatorem, stosownie do przypadku, obejmowała elementy mające na celu podniesienie świadomości pilota w zakresie bezpieczeństwa w odniesieniu do bezpiecznego lotu śmigłowców, jak określono w GM1 FCL.740.H

FCL.210.A wymagane doświadczenie i zaliczenia

FCL.210.A lit. a)

a) Osoba ubiegająca się o licencję PPL(A) musi zaliczyć co najmniej 45 godzin szkolenia w locie na samolotach lub motoszybowcach turystycznych, z czego 5 godzin można zaliczyć na szkoleniowych urządzeniach symulacji lotu (FSTD), w tym co najmniej:

- 1) 25 godzin szkolenia w locie z instruktorem;
- 2) 10 godzin czasu samodzielnego lotu pod nadzorem, w tym co najmniej 5 godzin czasu samodzielnego lotu w lotach nawigacyjnych, z czego co najmniej jeden lot nawigacyjny na odległość co najmniej 270 km (150 mil morskich), podczas którego należy wykonać lądowania z pełnym zatrzymaniem na dwóch lotniskach innych niż lotnisko odlotu.

Kandydat może wykonać czas lotu szkolenia na uprawnienie do wykonywania lotów nocnych zgodnie z pkt FCL.810 lit. a) pkt 1 ppkt (ii) w ramach 45 godzin szkolenia w locie, pod warunkiem że przed rozpoczęciem szkolenia na uprawnienie do wykonywania lotów nocnych ukończył podstawowe szkolenie w locie według wskazań przyrzędów.

FCL.210.A wymagane doświadczenie i zaliczenia

FCL.210.A lit. b)

b) Szczegółowe wymagania dla kandydatów, którzy odbyli szkolenie w zakresie LAPL(A). Osoba ubiegająca się o licencję PPL(A) uzyskuje zaliczenie z tytułu poprzedniego szkolenia LAPL(A) i otrzymuje licencję PPL(A), pod warunkiem że szkolenie LAPL(A) i szkolenie PPL(A), które ukończyła, spełniają wymagania dotyczące doświadczenia określone w lit. a). W takim przypadku zastosowanie mają wszystkie poniższe warunki:

- 1) jeżeli kandydat posiada już licencję LAPL(A), stosuje się wszystkie poniższe zasady, pod warunkiem że kandydat wykonał co najmniej 45 godzin całkowitego czasu lotu na samolotach lub motoszybowcach turystycznych:
 - i. wymóg określony w zdaniu wprowadzającym lit. a) skrócono do 40 godzin szkolenia w locie;
 - ii. wymaganie określone w lit. a) pkt 1 ograniczono do 21 godzin szkolenia w locie z instruktorem;
- 2) kandydat musi zaliczyć co najmniej wszystkie poniższe elementy u instruktora posiadającego kwalifikacje do prowadzenia szkolenia w zakresie licencji PPL(A):
 - i. 5 godzin szkolenia w locie z instruktorem;
 - ii. czas samodzielnego lotu określony w lit. a) pkt 2.”

AMC1 FCL.210.A wymagane doświadczenie i zaliczenia

AMC1 FCL.615 lit. a) IR – wiedza teoretyczna

Zmiana dotyczy integracji szkolenia w zakresie operacji PBN jako elementu programów szkoleniowych IR zgodnie z pkt FCL.615.

FCL.710 Uprawnienia na klasę i typ — warianty statków powietrznych

Przeszkolenie w ramach klasy SEP z samolotu z napędem tłokowym na samoloty z napędem elektrycznym

FCL.710 lit. d)

Piloci, którzy po rozszerzeniu swoich przywilejów na inny wariant w ramach uprawnienia na klasę lub typ zgodnie z niniejszym punktem, nie wykonywali lotów na danym wariantcie statku powietrznego w ciągu ostatnich 2 lat, przed korzystaniem z przywilejów na tym wariantcie, muszą zaliczyć na tym wariantcie którekolwiek z poniższych:

- 1) dalsze szkolenie w różnicach zgodnie z lit. a) i b) lub, w stosownych przypadkach, lit. c);
- 2) kontrolę umiejętności;
- 3) w przypadku wariantu w ramach uprawnienia na klasę SEP z określonym typem silnika, o którym mowa w art. 2 pkt 8c, szkolenie odświeżające zgodnie z pkt FCL.740.A lit. b) pkt 1 ppkt (ii) ppkt C.

FCL.710 lit. da)

Pkt FCL.710 lit. d) nie ma zastosowania w przypadku wariantów w ramach uprawnienia na klasę motoszybowców turystycznych i wariantów w ramach klasy SEP, które mają ten sam typ silnika, o którym mowa w art. 2 pkt 8c niniejszego rozporządzenia.

FCL.725 Wymagania dotyczące wydawania uprawnień na klasę lub typ statku powietrznego

a) Szkolenie. Osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia na klasę lub typ statku powietrznego musi ukończyć szkolenie w ATO. Osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia na klasę samolotów SEP o przeciętnych osiąгах, uprawnienia na klasę motoszybowców turystycznych lub uprawnienia na typ jednosilnikowych śmigłowców, o którym mowa w pkt DTO.GEN.110 lit. a) pkt 2 lit. c) załącznika VIII (część DTO) do tego rozporządzenia, może odbyć szkolenie w DTO.

AMC1 FCL.725(a) Rozszerzenie zakresu szkoleń teoretycznych na typ lub klasę SP z uwzględnieniem nowych technologii takich jak napędy elektryczne i hybrydowe.

AMC2 FCL.725(a) – zmiana dotyczy minimalnych czasów lotu w szkoleniu na typ śmigłowców.

FCL.740.A lit. b) Przedłużanie ważności uprawnień na klasę samolotów jednosilnikowych z załogą jednoosobową.

- 1) Uprawnienia na klasę samolotów SEP i uprawnienia na klasę motoszybowców turystycznych. W celu przedłużenia ważności uprawnień na klasę samolotów SEP lub motoszybowców turystycznych kandydat musi:
 - i. w okresie 3 miesięcy, zaliczyć kontrolę umiejętności zgodnie z dodatkiem 9; lub
 - ii. w okresie 12 m-cy poprzedzających datę upływu ważności uprawnienia wykonać 12 godzin czasu lotu na odpowiedniej klasie, w tym:
 - A. 6 godz. jako PIC,
 - B. 12 startów i lądowań,
 - C. co najmniej 1 godzinę całkowitego czasu lotu z instruktorem.
- 2) W przypadku gdy kandydat posiada uprawnienie na klasę lądowych samolotów SEP i jednocześnie uprawnienie na klasę TMG, może on uzyskać przedłużenie ważności obydwu uprawnień po spełnieniu wymagań określonych w pkt 1 dla jednej z tych klas lub ich kombinacji.
- 4) W przypadku gdy kandydat posiada zarówno uprawnienie na klasę lądowych samolotów SEP, jak i uprawnienie na klasę wodnych samolotów SEP, może spełnić wymagania określone w pkt 1 ppkt (ii) na potrzeby obydwu uprawnień przez spełnienie wymagań dla jednej z tych klas lub ich kombinacji. W odniesieniu do każdej z tych klas wymagane jest wykonanie co najmniej 1 godziny czasu lotu jako pilot dowódca oraz 6

FCL.740.A lit. b) Przedłużanie ważności uprawnień na klasę samolotów jednosilnikowych z załogą jednoosobową.

4) W przypadku gdy kandydat posiada zarówno uprawnienie na klasę lądowych samolotów SEP, jak i uprawnienie na klasę wodnych samolotów SEP, może spełnić wymagania określone w pkt 1 ppkt (ii) na potrzeby obydwu uprawnień przez spełnienie wymagań dla jednej z tych klas lub ich kombinacji. W odniesieniu do każdej z tych klas wymagane jest wykonanie co najmniej 1 godziny czasu lotu jako pilot dowódca oraz 6 z 12 wymaganych startów i 12 lądowań.

FCL.740.H Przedłużenie ważności uprawnień na typ – śmigłowce

- a) Przedłużenie ważności. W celu przedłużenia ważności uprawnień na typ śmigłowca kandydat musi spełnić jeden z poniższych wymogów, stosownie do przypadku:
 - 1) Wykonać:
 - i. w okresie ważności uprawnienia na typ wykonać co najmniej 2 godziny czasu lotu w charakterze pilota odpowiedniego typu śmigłowca;
 - ii. w ciągu 3 miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę upływu ważności uprawnienia na typ, zaliczyć kontrolę umiejętności;
 - A. przeprowadzoną zgodnie z dodatkiem 9 na śmigłowcu odpowiedniego typu, albo na urządzeniu FSTD odpowiadającym temu typowi;
 - B. czas trwania kontroli umiejętności można zaliczyć na poczet czasu lotu określonego w ppkt i).

FCL.740.H Przedłużenie ważności uprawnień na typ – śmigłowce

- a) Przedłużenie ważności. W celu przedłużenia ważności uprawnień na typ śmigłowca kandydat musi spełnić jeden z poniższych wymogów, stosownie do przypadku:
 - 2) w przypadku uprawnień na typ śmigłowców jednosilnikowych o maksymalnej masie startowej do 3 175 kg musi spełniać jeden z następujących warunków:
 - i. spełnić wymogi lit. a) ppkt 1;
 - ii. wykonać, na odpowiednim typie śmigłowca, oba z poniższych:
 - A. w okresie ważności uprawnienia na typ co najmniej 6 godzin jako PIC,
 - B. w ciągu 3 m-cy bezpośrednio poprzedzających datę upływu ważności uprawnienia odbył w sposób wymagany przez FI szkolenie odświeżające trwające co najmniej 1 godz. całkowitego czasu lotu z instruktorem.
- b) więcej niż jedno uprawnienie na typ śmigłowców SEP, może uzyskać przedłużenie ważności wszystkich typów na podstawie zaliczenia PC zgodnie z lit. a) pkt 1 ppkt (ii) lub szkolenia odświeżającego zgodnie z lit. a) pkt 2 ppkt (ii) ppkt B tylko na jednym z odpowiednich posiadanych typów, pod warunkiem że w okresie ważności zaliczy jeden z następujących czasów lotu jako PIC na każdym z pozostałych odpowiednich typów:
 - 1) zaliczył PC zgodnie z lit. a) pkt 1 ppkt (ii), co najmniej 2 godziny lotu;
 - 2) zaliczył szkolenie odświeżające zgodnie z lit. a) pkt 2 ppkt (ii) ppkt B, co najmniej 6 godzin lotu.

FCL.740.H Przedłużenie ważności uprawnień na typ – śmigłowce

Kontrolę umiejętności lub szkolenie odświeżające, stosownie do przypadku, przeprowadza się za każdym razem na innym typie śmigłowca. Nowy okres ważności wszystkich uprawnień na typ przedłużonych zgodnie z niniejszym punktem rozpoczyna się wraz z okresem ważności uprawnienia na typ, w odniesieniu do którego przeprowadzono kontrolę umiejętności lub szkolenie odświeżające.

- c) Jeżeli kandydat posiada więcej niż jedno uprawnienie na typ śmigłowców SET o maksymalnej certyfikowanej masie startowej do 3 175 kg, może uzyskać przedłużenie ważności wszystkich odpowiednich uprawnień na typ na podstawie zaliczenia kontroli umiejętności zgodnie z lit. a) pkt 1 ppkt (ii) lub ukończenia szkolenia odświeżającego zgodnie z lit. a) pkt 2 ppkt (ii) ppkt B tylko na jednym z odpowiednich posiadanych typów, pod warunkiem że zaliczy wszystkie poniższe elementy:
- 1) 300 godzin czasu lotu jako pilot dowódca śmigłowca;
 - 2) 15 godzin czasu lotu na każdym z typów, na który posiada uprawnienia;
 - 3) jeden z następujących czasów lotu jako pilot dowódca każdego z pozostałych odpowiednich typów w ciągu okresu ważności:
 - i. zaliczył PC zgodnie z lit. a) pkt 1 ppkt (ii), co najmniej 2 godziny lotu;
 - ii. zaliczył szkolenie odświeżające zgodnie z lit. a) pkt 2 ppkt (ii) ppkt B, co najmniej 6 godzin lotu.

FCL.740.H Przedłużenie ważności uprawnień na typ – śmigłowce

Kontrolę umiejętności przeprowadza się za każdym razem na innym typie śmigłowca. Nowy okres ważności wszystkich uprawnień na typ przedłużonych zgodnie z niniejszym punktem rozpoczyna się wraz z okresem ważności uprawnienia na typ, w odniesieniu do którego zaliczono kontrolę umiejętności lub szkolenie odświeżające.

- d) Kandydat, który zaliczy egzamin praktyczny na potrzeby wydania dodatkowego uprawnienia na typ lub kontrolę umiejętności na potrzeby odnowienia uprawnienia na typ, uzyskuje przedłużenie ważności odpowiednich już posiadanych uprawnień na typ grup podstawowych, jak określono w lit. b) i c).

Nowy okres ważności wszystkich uprawnień na typ przedłużonych zgodnie z niniejszym punktem rozpoczyna się wraz z okresem ważności uprawnienia na typ, w odniesieniu do którego zaliczono egzamin praktyczny lub kontrolę umiejętności.

- e) Przedłużenie ważności uprawnienia IR(H), jeżeli pilot takowe posiada, można połączyć z kontrolą umiejętności przeprowadzaną w celu przedłużenia ważności uprawnienia na typ.
- f) Kandydat, który nie zaliczy wszystkich sekcji kontroli umiejętności przed datą upływu ważności uprawnienia na typ, nie może korzystać z przywilejów do czasu zaliczenia kontroli umiejętności. W przypadku lit. b) i c) kandydat nie może korzystać ze swoich przywilejów w żadnym z tych typów.”;

AMC1 FCL.740.H lit. a) pkt 2 ppkt (ii) lit. B) Przedłużanie ważności uprawnień na typ śmigłowca

Zakres szkolenia odświeżającego w celu przedłużenia uprawnienia na typ śmigłowca jednosilnikowego o MTOW do 3175kg.

FCL.810 Uprawnienia do wykonywania lotów nocnych

3) W przypadku gdy kandydat posiada zarówno uprawnienie na klasę lądowych samolotów SEP, jak i na klasę motoszybowców turystycznych, może spełnić wymagania określone w pkt 1 w obydwu klasach lub w jednej z nich.

GM1 FCL.810 Uprawnienia do wykonywania lotów nocnych

Loty samodzielne, zgodnie z wymogami pkt FCL.810, powinny odbywać się wyłącznie na warunkach określonych przez zatwierdzony ośrodek szkolenia lub DTO w celu zapewnienia bezpiecznego wykonywania tych lotów.

AMC1 FCL.810(a) - Zmiany w sylabusie szkolenia w nocy, program nie zakłada realizacji ćwiczeń na urządzeniu FSTD, poza ćwiczeniami dodatkowymi, które mogą ułatwić szkolenia na samolocie.

FCL.815 Uprawnienie do wykonywania lotów w terenie górzystym

- d) Aby korzystać z przywilejów wynikających z uprawnienia do wykonywania lotów w terenie górzystym, posiadacz uprawnienia musi w okresie ostatnich 2 lat spełnić jeden z poniższych warunków:
- 1) wykonać co najmniej sześć lądowań na powierzchniach określonych jako wymagające uprawnień do wykonywania lotów w terenie górzystym;
 - 2) zaliczyć kontrolę umiejętności zgodną z wymogami lit. c). Zaliczenie PC zostaje wpisane do książki lotów pilota i potwierdzone podpisem egzaminatora.

FCL.835 Uprawnienie do wykonywania lotów w terenie górzystym

- a) 1) Przywileje posiadacza uprawnienia BIR obejmują wykonywanie lotów IFR na samolotach z załogą jednoosobową, na które posiada uprawnienia na klasę, z wyjątkiem:
- i. samolotów o wysokich osiąгах;
 - ii. wariantów samolotów, w odniesieniu do których dane dotyczące zgodności operacyjnej wskazały, że uprawnienie IR jest potrzebne.

FCL.915 Warunki wstępne i wymagania dotyczące instruktorów

- b) Dodatkowe wymagania dotyczące instruktorów prowadzących szkolenie w locie na statkach powietrznych.
- 3) z wyjątkiem instruktora szkolenia pilotów doświadczalnych (FTI):
 - ii. przejść ocenę kompetencji w odpowiedniej kategorii instruktorskiej na tej klasie lub typie statku powietrznego;
- 4) podczas prowadzenia szkolenia w locie posiadać uprawnienia do wykonywania czynności PIC na statku powietrznym; oraz;
- 5) prowadząc szkolenie w locie na wariancie klasy samolotu SEP z określonym typem silnika, o którym mowa w art. 2 pkt 8c niniejszego rozporządzenia, spełniać jeden z następujących warunków:
 - i. wykonać co najmniej 5 godzin czasu lotu jako pilot na tym wariancie;
 - ii. przejść ocenę kompetencji w odpowiedniej kategorii instruktorskiej na tym wariancie.”;

FCL.945 Obowiązki spoczywające na instruktorach

- b) Po ukończeniu przez kandydata szkolenia w locie w celu przedłużenia ważności uprawnienia na klasę samolotów SEP lub motoszybowców turystycznych zgodnie z pkt FCL.740.A lit. b) pkt 1 ppkt (ii) ppkt C) lub na potrzeby przedłużenia ważności uprawnienia na typ śmigłowców jednosilnikowych zgodnie z pkt FCL.740.H lit. a) pkt 2 ppkt (ii) ppkt B) i jedynie w przypadku spełnienia wszystkich innych kryteriów przedłużenia wymaganych odpowiednio zgodnie z pkt FCL.740.A lit. b) ppkt 1 ppkt (ii) lub pkt FCL.740.H lit. a) pkt 2 ppkt (ii), instruktor wpisuje do licencji kandydata nową datę ważności uprawnienia, o ile został specjalnie w tym celu upoważniony przez właściwy organ odpowiedzialny za wydanie licencji kandydat.

FCL.940 FI — Przedłużenie i wznowienie

b) Wznowienie

Jeżeli certyfikat FI stracił ważność, osoba ubiegająca się musi odbyć w okresie 12 miesięcy przed datą złożenia wniosku o jego wznowienie instruktorskie szkolenie odświeżające jako FI w ATO bądź we właściwym organie i musi przejść ocenę kompetencji zgodnie z pkt FCL.935.”;

FCL.905.CRI lit. a)

a) Instruktor CRI jest uprawniony do prowadzenia szkolenia w zakresie:

2) uprawnień do wykonywania lotów holujących lub akrobacyjnych na kategorii samolotów, pod warunkiem posiadania odpowiednich uprawnień i wykazania się przed instruktorem FI upoważnionym zgodnie z pkt FCL.905.FI lit. j) zdolnością prowadzenia szkolenia w zakresie tych uprawnień;

Dodatek 4 Egzamin praktyczny do licencji CPL

Dodatek 4 sekcja B pkt 5

Elementy sekcji 2 wiersze c) i e) ppkt (iv), sekcji 3 wiersz g) oraz całość sekcji 5 i 6 można wykonać na urządzeniu FNPT II lub symulatorze FFS. Egzaminator może odstąpić od wykonania elementów w sekcji 6 wiersz d).”;

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

PYTANIA?

BOGUSŁAW RAK

[e-mail: brak@ulc.gov.pl](mailto:brak@ulc.gov.pl)

Tel. 22 520 74 28